

Retningslinjer for tilskudd til fysiske stedsutviklingsprosjekter

Dato: 17.11.2025	Vedtatt av: Fylkesutvalget xxxxxxxx
Arkivsak: 25/33233	
Første gang vedtatt: Fylkesutvalget møte 27.02.2024 sak 39/24	Gjelder for: Tilskuddsåret 2026

Forslag

Intensjonen bak tilskuddsordningen

Tilskuddsordningen skal bidra til å oppfylle de langsiktige målene slik de er nedfelt i «Regionplan Agder 2030 med regional planstrategi 2024-2027».

Her heter det blant annet:

Inkluderende og trygge byer og tettsteder er en viktig del av den sosiale bærekraften. Gjennom by- og tettstedsutvikling bygger vi rammene for oppveksten til barn og unge, og skaper et aldersvennlig samfunn. Dette er viktig for å motvirke sosial ulikhet og gi bedre helse. En kompakt by- og tettstedsutvikling vil redusere behovet for å ta ubebygde natur i bruk og bidra til at vi tar vare på livet på land, i vann og bremser klimaendringene. Attraktive byer, tettsteder og bygder kan bidra til at vi både tiltrekker og beholder tilflyttere og arbeidsplasser i regionen.

Hovedmål:

- Det er attraktive og varierte bo- og arbeidsmarkeder i hele Agder.*
- Byer, tettsteder og lokalsentre er utviklet kompakt og med kvaliteter som fremmer helse, deltagelse og trivsel.*
- Flere har en bolig tilpasset sin livssituasjon.*
- Kommunesentrene har et variert arbeidsliv, tjeneste-, opplevels- og kulturtilbud.*
- Agder er et aktivitetsvennlig samfunn med nærmiljøer, sosiale møteplasser og friluftslivsområder som bidrar til at flere er mer fysisk aktive.*

Økonomisk ramme

Samlet økonomisk ramme for tilskuddsordningen i 2026 er 4,75 millioner kroner.¹

Hvem kan søke:

Det er kun kommunene i Agder som kan søke om, og få tildelt midler.

¹ Forbehold om utfallet av fylkestingets behandling av handling- og økonomiplan for 2026

Kunngjøring

Tilskuddsordningen blir kunngjort på fylkeskommunens nettsider. Alle kommunene blir direkte tilskrevet.

Krav til egenandel og annen finansiering

Det er ikke krav til egenandel. Det er likevel ønskelig at kommunen selv, og eventuelt andre, så langt det er mulig bidrar økonomisk.

Hva kan midlene gå til:

- Opparbeidelse og forbedring av møteplasser (torg, oppholdsarealer m.m.)
- Beplantning
- Belysning
- Infrastruktur²
- Gatemøblering – herunder sittemøbler, torgboder, skilting og lignende
- Bygg og anlegg for kulturell og allmenntilgjengelig aktivitet
- Tiltak på eksisterende bygg for å tilrettelegge møteplasser og lignende til bruk for allmennheten
- Oppgradering av eksisterende tiltak og anlegg bl.a. med sikte på «tilrettelegging for alle»
- Midlertidige byrom³

Listen er ikke uttømmende. Tiltak trenger ikke nødvendigvis ligge i sentrum, men må ha direkte betydning for, og sammenheng med, utvikling av byer, tettsteder og lokalsentre.

Retningslinjer og føringer:

- Kommunen skal stå som byggherre og eier av tiltaket, men dette er ikke til hinder for at andre (for eksempel næringslivet) kan bidra økonomisk.
- Kommunen må stå som grunneier. Alternativt må det foreligge tinglyst grunneieravtale med varighet minst 30 år. Dette gjelder ikke for «midlertidige byrom» eller lignende.
- Prosjektet må være politisk forankret i kommunen. Dette må foreligge på søknadstidspunkt.
- Det forutsettes at kommunen setter av tilstrekkelige ressurser til å sikre god fremdrift i prosjektet.
- Det gis kun tilskudd til prosjekter som er avklart etter plan- og bygningsloven og eventuelt annet lovverk.
- Søknader som gis støtte skal i hovedsak sikre universell utforming.
- Det er en fordel om prosjektene støttes opp under vedtatte samarbeidsavtaler og/eller bygger videre på stedsutviklingsprosjekter der fylkeskommunen har vært involvert. Dette gjelder blant annet gjennomføring av elementer i tidligere gjennomførte mulighetsstudier.
- Maksimalt tilskudd per prosjekt settes til 500.000 kroner. Minstebeløp settes til 50.000 kroner. Inntil 15 prosent av tilskuddet kan benyttes til detaljprosjektering.
- Kommunen kan søke om flere prosjekter, men det må i så fall opplyses i hvilken rekkefølge prosjektene ønskes prioritert.
- Det gis ikke tilskudd til allerede gjennomførte eller fysisk igangsatte prosjekter
- Tilskuddet er et engangsbeløp. Det gis ikke tilskudd til drift og vedlikehold.

² Må ha direkte relevans for utvikling av gode steder og møteplasser

³ Dette gjelder konstruksjoner og innretninger der man prøver ut ulike løsninger før det eventuelt gjennomføres permanente tiltak. Kan for eksempel benyttes for å teste ut bilfrie soner, torgløsninger m.m. Kan også omfatte temporære innretninger knyttet til spesielle arrangementer som fremmer by og stedsliv.

- Fylkeskommunen skal gis anledning til å delta i prosessen frem mot ferdigstilling.
- Agder fylkeskommune skal omtales i skriftlige og muntlige presentasjoner av prosjektet.

Søknaden må inneholde:

- Materiale som i tilstrekkelig grad redegjør for prosjektets fysiske utforming og funksjonalitet
- Opplysning om hvordan tiltaket er avklart etter plan- og bygningsloven og eventuelt annet relevant lovverk
- Opplysning om hvordan hensynet til universell utforming skal ivaretas, med mindre dette fremgår av tegningene.
- Oversiktskart
- Fremdriftsplan
- Kostnadsoverslag/budsjett. Beløp skal oppgis uten MVA.
- Politisk behandling
- Eventuell grunneieravtale hvis kommunen ikke selv står som eier av grunnen

Evaluerings av søknadene

Søknadene vil bli evaluert etter en samlet vurdering med vekt på følgende:

- Måloppnåelse i forhold til Regionplan Agder 2030
- Effekt av tilskuddsmidlene – både materielt og immaterielt
- Inkluderende og funksjonelle løsninger
- Miljømessig, kulturhistorisk og arkitektonisk kvalitet, samt varige og teknisk gode løsninger
- Om prosjektene bidrar til å øke stedets attraksjonskraft og identitet
- Om prosjektene støtter opp under lokale næringslivsinteresser
- Om prosjektene støtter opp under vedtatte samarbeidsavtaler og/eller bygger videre på stedsutviklingsprosjekter der fylkeskommunen har vært involvert. Dette gjelder blant annet gjennomføring av elementer i tidligere gjennomførte mulighetsstudier.

Fordeling av tilskuddsmidlene

Fordeling av tilskuddsmidlene foretas av fylkesutvalget.

Rapportering/ferdigstilling

Prosjektene skal som hovedregel være ferdigstilt innen 1.09.2027. Det kan etter begrunnet søknad gis utsatt frist i inntil ett år for ferdigstilling.

Tilskuddet betales ut når prosjektet er ferdigstilt i tråd med søknaden og vilkår for tilsagnet.

Ved ferdigstilling skal det sendes inn en rapport med beskrivelse og eventuelt bilder av arbeidet som er gjennomført. Det skal følge med en oversikt over utgiftene i prosjektet og kvitteringer på at disse er betalt.

Dersom prosjektet viser seg å bli rimeligere enn først antatt, vil tilskuddet bli tilsvarende avkortet. Hvis det underveis i prosessen blir behov for endringer skal dette avklares med fylkeskommunen.

.....